

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
T.a.v. de heer G.J. Buitendijk,
Directeur-Generaal Bestuur en Koninkrijksrelaties
Postbus 20011
2500 EA DEN HAAG

Inlichtingen bij W. van Dijk
Datum 3 december 2015
Ons kenmerk 2015-156
Uw kenmerk 2015-0000628001

Onderwerp: Toegankelijkheid stemlokalen

Geachte heer Buitendijk,

In uw brief van 29 oktober 2015 vraagt u om aanvullende informatie over de mogelijke gevolgen als zou worden voorgeschreven dat *alle* stemlokalen toegankelijk zijn voor kiezers met een beperking.

In onze brief van 21 november 2014 met kenmerk MH/cp B2014/175 gaven wij u eerder antwoord op twee door u gestelde vragen in verband met de implementatie van het VN-Gehandicapten-verdrag. Wij gaven toen al aan niet over informatie over alle gemeenten te beschikken. Ook konden wij niet aangeven met welk percentage aangeven van het aantal stemlokalen dat zou dalen.

Gezien de korte reactietijd hebben wij een aantal gemeenten gevraagd wat de impact zou zijn als alle stemlokalen zouden moeten voldoen aan de - op verzoek van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties - opgestelde toegankelijkheidscriteria voor stemlokalen van de checklist "Toegankelijke Stemlokalen". Dit geeft een globaal beeld van de impact bij gemeenten, maar kan niet worden gezien als een volledig beeld van gemeenten.

Gemeenten hechten grote waarde aan het optimaal bedienen van alle kiezers. Gemeenten zetten zich dan ook volgens ons maximaal in voor een goede toegankelijkheid van de stemlokalen. Daarbij moet worden aangetekend dat een gebouw gemiddeld één dag per verkiezing / referendum als stemlokaal wordt gebruikt en alle andere dagen van het jaar voor andere doeleinden.

Veel hangt af van de lokale situatie. Gemeenten vestigen stemlokalen al zo veel als mogelijk in gebouwen die aan deze criteria voldoen. Zij houden daarbij rekening met een goede verspreiding van de stemlokalen. Door de vele bezuinigingen zijn goed toegankelijke panden echter steeds minder beschikbaar. Daarnaast bezitten gemeenten zelf steeds minder gebouwen, waardoor zij ook niet de mogelijkheid hebben om zelf bouwkundige aanpassingen ter verbetering van de toegankelijkheid te doen.

Veelal zijn stemlokalen in scholen gevestigd. Ook schoolgebouwen voldoen niet altijd aan de voor toegankelijkheid gestelde criteria. Het zou pleiten voor een meer sturende rol van het ministerie van OCW om deze gebouwen voor alle doelgroepen het hele jaar door toegankelijk te maken en het niet te beperken tot de verkiezingsdag.

In onze brief van 21 november 2014 gaven wij al aan dat het de komende jaren een steeds groter uitdaging wordt om aan de norm van 25% te blijven voldoen, laat staan 100%. Het stellen van strengere eisen voor toegankelijkheid in combinatie met een toenemende daling van potentiële stembureaulocaties noodzaakt gemeenten te zoeken naar alternatieven. Dat betekent dat voor gemeenten de komende jaren de kosten voor de organisatie van verkiezingen en referenda toenemen.

De toegankelijkheidscriteria van de checklist zijn zeer gedetailleerd. Niet alle criteria zijn voor elk stemlokaal noodzakelijk om toch volledig toegankelijk te kunnen zijn. Dit maakt het haast onmogelijk om aan de volle 100% aan criteria voor alle stemlokalen te voldoen. Veel is bijvoorbeeld wel op te lossen met tijdelijke voorzieningen, zoals gratis vervoer naar een toegankelijk stemlokaal. Wij zouden eerder voor deze oplossing kiezen.

Zoals wij in onze brief van 21 november 2014 al aangaven, is voor een goede beantwoording van uw vragen nader onderzoek vereist.

In dat onderzoek moet ook de financiering van de kosten worden betrokken.

Graag werken wij mee aan een eventueel nader onderzoek.

Met vriendelijke groet,
namens het bestuur van de Nederlandse Vereniging voor Burgerzaken

S.A.J. Rijsdijk
Voorzitter

Cc VNG